

List Jakuba Lekcia 4 – List Jakuba 3

Viera a reč

Zapamätaj si PRAVDU!

„Veď sa my všetci v mnohom prehrešujeme. Ak sa niekto neprehrešuje v reči, je dokonalým mužom, schopným držať si na uzde aj celé telo.“ List Jakuba 3, 2

1. DEŇ: List Jakuba 3, 1-2—Reč učiteľa

1. K čomu varuje Jakub ľuď, ktorí chcú byť učiteľmi? Prečo je vyučovanie Božieho Slova takou vážnou zodpovednosťou?
2. Pred akým konkrétnym spôsobom „zakopnutia“ Jakub varuje? Prečo obzvlášť učitelia si majú byť toho vedomí?
3. Ak sa povie učiteľ, napadne nám človek, ktorý stojí pred skupinou ľudí a rozpráva. Akými inými spôsobmi učia ľudia jeden druhého? Akým spôsobom si učiteľom aj ty?

2. DEŇ: List Jakuba 3, 3-8—Divoké jazyky

4. Aké obrazy používa Jakub na opísanie jazyka? Ktorý z nich ťa najviac oslovil a prečo?
5. V Knihe Prísloví 18, 21 sa hovorí, že „smrť i život sú v moci jazyka“. Uveď príklady, ako môžeme našimi slovami spôsobovať smrť.
6. Ako môžeme využiť naše slová k tomu, aby sme prinášali život?

Nauč sa PRAVDE!

Jakub opisuje jazyk veľmi živým spôsobom. Kone namáhané zubadlom. Lode bojujúce s mohutným vetrom. Horiaci les. Zvieratá, vtáky, jed ... Nik z nás nechce používať slová, ktoré by poškodili iných. Každý deň počas tohto týždňa vkladaj svoje slová do rúk Bohu. Nech sú použité na pozitívne účely namiesto deštruktívnych. Potom sa o svoju skúsenosť podel s ľuďmi z tvojej skupinky.

3. DEŇ: List Jakuba 3, 9-12—Nesúdržné slová

7. Na aké rozpory / protiklady Jakub poukázal v týchto veršoch?

8. Čo myslíš, čo mal Jakub na mysli, keď povedal, že nekontrolovaný jazyk je „nepokojným“ (verš 8)?

9. Akými spôsobmi môžeme našimi slovami „dobrorečiť nášho Pána a Otca“?

10. Akými spôsobmi môžeme našimi slovami žehnať ľuďom?

4. DEŇ: List Jakuba 3, 13-16—Múdre a nerozumné srdcia

11. Aké vlastnosti sú podľa Jakuba súčasťou múdreho človeka?

12. Aké postoje sú súčasťou nerozumného srdca človeka?

13. Aké sú dôsledky „pozemskej“ múdrosti (3, 15-16)?

5. DEŇ: List Jakuba 3, 17-18—Múdrost' zhora

14. Ako opísal Jakub múdrost', ktorá pochádza od Boha?

15. Aké je ovocie takejto múdrosti? Ako sa takéto ovocie odlišuje od toho, ktoré Jakub opísal v 3, 16?

16. Ktorú z vlastností v 3, 17 by si najradšej videl, aby Boh rozvíjal v tvojom živote Akým spôsobom by život podľa tejto vlastnosti viedol k ovociu pokoja?

Uplatni / aplikuj PRAVDU!

Kde konkrétne potrebuješ Božiu múdrosť v tvojom živote? Zápasíš s komplikovanými vzťahmi alebo rozhodnutiami doma či v práci? Čelíš problémom v cirkevnom zbore, škole alebo vo svojom okolí? Ku komplikáciám a problémom môžeš pristupovať zo svojou vlastnou múdrosťou alebo s Božou múdrosťou. Ak si zvolíš múdrosť zhora, pozri sa ešte raz na Jakubov zoznam vo verši 17. Vyber si jednu z daných vlastností. Predstav si, ako by sa líšili tvoje postoje, skutky a reč, pokiaľ by boli ovplyvnené touto vlastnosťou. Pros Boha, aby ti pomohol žiť týmto spôsobom a aby ťa učinil múdрым každý raz, keď tento týždeň narazíš na neľahkú situáciu. Potom sa o svoju skúsenosť podel s ľuďmi z tvojej skupinky.

6. DEŇ: Zúčastni sa skupinky

Lekcia 4 Výklad

Viera a reč

List Jakuba 3

Reč učiteľa

Pravá viera sa prejavuje skutkami (List Jakuba 2). Avšak tiež sa prejavuje tým, čo hovorí. Jakub sa najprv prihovril tým, ktorí chcú vyučovať. V Ježišovej dobe si Židia často vážili učiteľov alebo rabínov, a to niekedy dokonca viac ako svojich vlastných rodičov. Rabíni boli niekedy volení, aby slúžili v židovskej veľrade, najvyššom súde ich národa.

Úcta k učiteľom pretrvávala i v ranej cirkvi. Apoštol Pavol povýšil dar vyučovania nad ostatné v zozname darov Ducha svätého (pozri 1. Korinským 12, 28; Efezským 4, 11). Ľudia s darom vyučovania, ako Pavol a Barnabáš, boli povolani šíriť zvest' evanjelia do ďalších častí sveta (Skutky apoštolov 13, 1-2). Grécka kultúra taktiež prechovávala úctu k učiteľom. Bohatí a vzdelaní trávili dlhé hodiny rozhovormi s učiteľmi o filozofii, politike, ekonomike a náboženstve.

V dôsledku tejto spoločenskej situácie sa mnohí stali učiteľmi z nesprávnych dôvodov. Dokonca aj učelia s dobrými motívmi čelili jedinečným pokušeniam spojeným so slávou a mocou. Toto bolo dôvodom, prečo Jakub varoval slovami: „Nechcete byť, bratia moji, tak mnohí učiteľmi; vedzte, že súd nad nami bude ťažší“ (List Jakuba 3, 1). Slová učiteľa majú veľký vplyv. Môžu formovať charakter študenta, jeho správanie, a v prípade náboženského učiteľa, aj jeho večnosť.

Premýšľaj o tom, ako Nová Zmluva stavia do protikladu dobrých a zlých učiteľov. Zlí učelia nežijú podľa toho, čomu učia iných (pozri List Rímskym 2, 21-23). Iba predstierajú, že rozumejú tomu, čo učia (pozri 1. Timoteovi 1, 6-7). Viac sa starajú o to, čo ľudia chcú počuť ako o to, čo potrebujú počuť (pozri 2. Timoteovi 4, 3). Naopak, dobrí učelia sú zreli a nie sú pyšní (pozri 1. Timoteovi 3, 6). Neustále sa opierajú o Písmo a čerpajú z neho múdrosť (pozri 2. Timoteovi 3, 14-15). A svojím správaním sú dobrým príkladom (pozri 1. Timoteovi 4, 12). Tieto vlastnosti dobrých učiteľov sú dôležité i pre nás dnes, a to už či vyučujeme v triede alebo pri bežnom rozhovore.

Jakub zhrnul svoje poslanstvo učiteľom poukázaním na to, že každý občas zakopne, avšak obzvlášť je ľahké zlyhať v našej reči. Jakub povedal, že tí, ktorí si dokážu kontrolovať jazyk, sú „dokonalí.“ V Liste Jakuba 1, 4 slovo *dokonalý* znamená „bez úhony“ alebo „zrelý / dospelý“.

Skrotenie jazyka

Neskôr sa Jakub prihovára všetkým veriacim, nie iba tým, ktorí chceli byť učiteľmi. Použil niekoľko obrazov na opis toho, ako užitočným alebo ničivým môže jazyk byť. Jakub prirovnal jazyk k zubadlu v ústach koňa, ku kormidlu, ktoré vedie obrovskú loď a k iskre, ktorá dokáže zapáliť celý les. Každý jeden malý predmet môže byť silný. A tak je to i s jazykom. Má moc riadiť, ale aj ničiť. Aj keď je jazyk malý a pomerne bezvýznamný, môže zmeniť celý beh života človeka.

Podľa Jakuba jazyk získava svoju ničivú moc z pekla. Slovo „peklo“ sa vzťahuje na miesto s názvom *Gehenna* nachádzajúce sa v údolí južne od Jeruzalema. Kedysi sa tam vykonávali obete detí. V Jakubovej dobe tam ľudia pálili odpadky, telá mŕtvych zvierat, ale i zločincov. To miesto sa stalo symbolom ohnivého jazera a miestom trestu. Jakub zdôraznil, že aj ostrý jazyk môže spôsobiť takú pekelnú atmosféru.

Jakub ďalej použil príklad zo života zvierat. Ľudia sa naučili krotiť všetky druhy zvierat, no nie ich vlastné divoké jazyky. Jazyk je „nepokojné zlo, plné smrtiaceho jedu.“ Dokáže ničiť slovami. Slovo „nepokojné“ je tiež použité v Liste Jakuba 1, 8 pri opise pokryteckého človeka. Význam tohto slova presahuje nestabilitu a nepokoj. Znamená to poruchu, ktorá je mimo kontroly, teda takmer anarchiu. Z neskruteného jazyka vyviera dobro aj zlo, požehnanie aj preklatie. Takéto správanie je úplne neprirodzené. Podobá sa prameňu, z ktorého zároveň vyviera sladká aj slaná voda alebo figovníku, ktorý rodí olivy, či viniču, ktorý rodí figy.

Pravá múdrosť

Jakub sa vracia k téme múdrosti, ktorú stručne predstavil v 1. kapitole. Radil, aby ten, komu múdrosť chýba, prosil Boha o múdrosť a Boh mu ju dá. Teraz Jakub opisuje, ako taká múdrosť vyzerá. „Kto je medzi vami múdry a rozumný?“ Nech dobrým obcovaním preukáže svoje skutky v múdrej skromnosti.“ Ako keby sme počuli ozvenu Jakubových slov z 2. kapitoly: „Ukáž mi svoju vieru bez skutkov.“ Tak ako je pravá viera sprevádzaná skutkami, tak by mala byť pravá múdrosť sprevádzaná múdrym správaním.

Životy múdrych ľudí sú charakterizované skutkami, ktoré tešia Boha – a ľudia zostávajú pokornými. Múdrosť, ktorú dáva Boh, pomáha kontrolovať ich jazyky a ovplyvňuje slová, ktoré vyslovujú. Avšak ak sú ich srdcia plné „horkej závidosti a sebeckej ambície“, ich reč nebude vôbec múdrou. Takéto postoje vedú k zmätku a zhoršovaniu správania.

Premýšľaj nad rozdielom medzi múdrosťou a vedomosťou. Vedomosť zahŕňa intelekt. Ľudia s vedomosťou majú veľa informácií a faktov. Sú schopní zapojiť sa do presvedčivých rozhovorov o širokej škále dôležitých tém. Avšak to automaticky neznamená, že sú múdri. Ľudia môžu mať veľa vedomostí, avšak nemusia byť múdri. Múdrosť je praktická. Múdri ľudia vedia robiť správne veci i za ťažkých okolností. Robia dobré rozhodnutia. Poskytujú radu, ktorá vedie k pokoju a k dobru. Odkiaľ pochádza múdrosť? Pochádza z úcty a poslušnosti voči Bohu. Žalm 111, 10 hovorí: „Počiatkom múdrosti je bázeň pred Hospodinom.“

V Liste Jakuba 3, 17 Jakub opisuje múdrosť, ktorá pochádza od Boha. Takáto múdrosť je

- čistá—morálne bezúhonná, bez poškvvrny
- pokojamilovná—ochotná hľadať zmierenie
- krotká—ohľaduplná, ochotná nevzdorovať a ustúpiť
- otvorená rozumu—ochotná zväžiť pohľad na vec z hľadiska inej
- plná milosrdenstva a dobrého ovocia—súcitná, viditeľne preukazuje dobro
- nestranná—bez pokrytectva
- úprimná—čestná a čistá.

Napokon Jakub povzbudil veriacich, aby boli tvorcami pokoja. Ak tvorcovia pokoja zasejú pokoj, výsledkom bude „ovocie spravodlivosti“.

Zosobni si PRAVDU!

Prial by si si, aby tvoje slová boli životodarnejšie a oživujúcejšie? Slová života pochádzajú od Boha, darcu života. Ak dovolíme Božím slovám naplňovať naše srdcia i mysle, budeme tráviť menej času pokáním a ľútosťou nad nevlúdnyimi slovami a viac času hovorením povznášajúcich slov. Ako si môžeš nájsť čas počas dňa na to, aby si viac načúval Božím slovám? Možno si môžeš jednoducho napísať na lístočky verše z Písma svätého a dať si ich na miesto, kde by si ich často počas dňa mohol čítať. Snaž sa spievať kresťanské piesne popri tom, ako vykonávaš svoje každodenné úlohy. Pros Boha o viac nápadov. Potom sa so svojou skupinkou podel o tom, ktorý z nápadov by si rád začal praktizovať v tvojom živote.